

PALUPERA VALLAVOLIKOGU

26.oktoober 2009.a. nr 9-4.1.1/707

SEISUKOHT

**maavara kaevandamisloa väljaandmise
otsuse eelnõu osas Neeruti II kruusakarjääris**

Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon palus Palupera Vallavalitsusele 30.09.2009 saadetud kirjaga nr PVV 10-5/15922-2 Palupera valla arvamust Neeruti Karjäär OÜ poolt Neeruti II kruusakarjääri maavara kaevandamiseks esitatud kaevandamise loa osas. Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon edastas nimetatud kirjaga arvamuse andmiseks Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni poolse otsuse eelnõu keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise kohta, Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni poolse otsuse eelnõu maavara kaevandamisloa väljaandmisest Neeruti II mäeeraldisel ja Neeruti Karjäär OÜ poolt esitatud taotlusmaterjalid.

Palupera vallavolikogu, vaadanud läbi Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni poolt edastatud materjalid on jõudnud järgmisele järeldusele:

1. Neeruti maardlas kaevandustööde tegemiseks on varasemalt vormistatud kaevandamisloa VALM-006 (kehtis kuni 14.09.2008) ning käesoleval hetkel teostatakse Neeruti karjääris maavarade varu väljaselgitamiseks täiendavaid uuringuid (Neeruti IV ja Neeruti V uuringuruumid, geoloogilise uuringu luba VALM 018 kuulub Krüüdneri Karjäär OÜ-le ja VALM 033 Kagu Teedevalitsusele, Neeruti VI uuringuruumis taotleb geoloogilise uuringu luba Maardla OÜ). Lisaks on Eesti Maavarade Komisjon esitanud Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioonile kinnitamiseks 17.09.2009 istungil arutusel olnud OÜ Valga Teed Neeruti kruusakarjääri korrastamise projekti, mille kohaselt on ette nähtud kaks korrastamise varianti - esimesel juhul korrastatakse kogu mäeeraldis, teisel juhul jäetakse karjääri ida- ja lõunanõlvad korrastamata. Korrastamistingimustes on märgitud, et kaevandamise jätkumisel külgneval mäeeraldisel (taotletav Neeruti VI uuringuruum), puudub praegu idanõlva korrastamiseks vajadus, samuti puudub lõunanõlva korrastamise vajadus (Neeruti IV ja Neeruti V uuringuruumid). Lisaks on komisjoni protokollis märgitud, et Keskkonnaregistri maardlate nimistu ja maavarade bilansi järgi on Neeruti karjääri mäeeraldise varu ammendatud, kuid vastavalt korrastamise projektile on 2008. a teostatud markseidermöödistamise andmeil aga mäeeraldise piires veel 22 tuh m³ kaevandatavat varu ning 16 tuh m³ nõlvatervikutes paiknevat varu. Lähtudes maavaravaru säästliku kasutamise põhimõttest tehakse korrastamisprojekti ettepanek võtta maavaravaru keskkonnaregistris arvele ja esitada taotlus maavara kaevandamiseks. Korrastamise projekti kohta on esitanud kirjaliku arvamuse Eesti Maavarade Komisjoni ekspert E. Lugas, kes nõustub projekti koostaja väitega, et karjääri ida- ja

SAABUNUD
KESKKONNAAMETISSE
20.10.2009
Registreerimisnumber PW 10-5/15922-5

lõunanõlva korrastamise otstarbekus selgub pärast uuringuruumides teostatavate geoloogiliste uuringute lõppemist. Eksperdi arvates on otstarbekas jätta karjääri ida- ja lõunanõlv enne geoloogiliste uuringute tulemuste saamist korrastamata. Samaaegselt korrastamistöodega tuleb väljata karjääri põhja jäetud kruusa jääkvaru. Enne jääkvaru kaevandamist tuleb maavaravaru keskkonnaregistris arvele võtta ja esitada taotlus maavara kaevandamiseks. Seega arvestades, et Keskkonnaministri käskkirjaga 07.04.2009 nr. 521 kinnitati Neeruti V uuringuruumi 3,05 ha pindalal (plokk 3) ehituskruusa aktiivseks tarbevaruks 247 tuh m³, Neeruti karjääri osas toimuvad täiendavad geoloogilised uuringud eesmärgiga asuda Neeruti karjääris kaevandamistegevust läbi viima, on Palupera vald seisukohal, et on oluline läbi viia keskkonnamõtjude strateegiline hindamine. Palupera vald ei saa nõustuda arvamuse andmiseks esitatud eelnõudes sisalduvate järeldustega, mille kohaselt ei ole täiendavad keskkonnanuuringud vajalikud.

2. Kuigi Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioon on arvamuse andmiseks esitatud eelnõus leidnud, et kavandatava kaevandamisega ei mõjutata kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid, ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas, keskkonnamõtjude (esmajoones tolmu ja müra) edasiseks vähendamiseks rakendatakse erinevaid meetmeid, rajatakse uus väljaveo tee Otepää-Maaritsa maanteele, purustus-sorteerimissõlme tööaeg on tööpäeviti kella 8-st 16-ni, tolmu leviku vähendamiseks teostatakse karjääris ja kruusa väljaveoteel tolmutõrjet, karjääri läänepiirile rajatakse müra- ja tolmu tõkkeks katendist vallid, põhjaveetasemest kõrgemal paikneva kruusakaevandamine ei mõjuta ümbruskonna veerežiimi, mäeeraldisel osaliselt looduslik maastik hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem taastatav maa-ala korrastamisega, oluline kumulatiivse mõju puudub, mistõttu puudub kavandataval tegevusel eeldatavasti oluline keskkonnamõju, on Palupera vald seisukohal, et arvestades nii käesoleva kaevandamisloa taotluse alusel kavandatava tegevuse iseloomu kui ka teiste välja antud geoloogiliste uuringute tulemusena kavandatavate tegevuste võimalikku mõju, on oluline keskkonnamõtju algatamine selgitamiseks välja kaevandamisega kaasnevad tegelikud keskkonnamõtjud loodusele, põhjaveele, ümbritsevale keskkonnale ning ümberkaudsetele elanikele. Kuna mäeeraldisel kasvab kuuse-segamets ja kavandatava kaevandusega külgneva piirinaabri (katastritunnus 63602:001:2130) kinnistul asuvad nii veekogud (Neeruti Vahejärv ja Elva jõgi) kui ka Otepää looduspark-kaitseala, on eriti oluline hinnata, milline mõju on kaevandamistegevusel järvede veele ning Otepää looduspargis kasvavale taimestikule ja linnustikule ning kas looduslik vastupanuvõime taastub. Arvestades, et lähim elamumaa asub ca 75 m kaugusel kavandatavast mäeeraldisest ning lähim elamu on ca 150 m kaugusel, on eriti oluline hinnata ka kaevandamisega kaasnevat mõju ümbruskaudsetele elanikele. Ebaõige on ka Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni hinnang, et mäeeraldisel piiridest ja püsiva nõlva kaldenurkadest kinnipidamise korral ei tekitata kahju naaberkinnistutele. Juba ainuüksi kaevandamine elamute lähistel mõjutab naaberkinnistute omanikke, sest seeläbi langeb kinnisasjade väärtus ning elamute elukeskkond halveneb müra, tolmu ja vibratsiooni tagajärjel. Kuigi kaevandamisloa eelnõu kohaselt on ette nähtud võimalikke mõju vähendavad abinõud, on Palupera valla hinnangul oluline eelnevalt välja selgitada, kas kaevandamisega võib kaasneda täiendavaid mõjusid (eelkõige linnustikule metsa hävimise tulemusena, taimestikule) ning kas ettenähtud abinõud on piisavad võimalike mõjude vähendamiseks ning milline on efektiivseim tegevus kaevandamisega kaasnenud kahjude kõrvaldamiseks (sh diislikütuse ja määrdeainete sattumine pinnasesse, õlilekked). Palupera vald on seisukohal, et kuna Neeruti karjääri osas ei ole ühtegi keskkonnamõtju hindamise protsessi läbi viidud, ning külaelanikud on juba varasemalt kurtanud kaevandustegevusega kaasnevate mõjude üle (kaevuvee kadumine, müra, vibratsioon, tolmu), on ettevaatusprintsüüpidest lähtuvalt keskkonnamõtjude hindamise eelnev läbiviimine eriti oluline. Kuna vald on külaelanikele kaevandamistegevusega kaasnevaid aspekte tutvustanud, on oluline arvestada ka asjaolu, et külaelanikud on andnud teada, et on pöördumas valla poole probleemidega, mida on varasemad kaevandamised ja uuringud külaelanikele põhjustanud ning millest tulenevalt on oluliselt halvenenud nende elukeskkond.

KOOPIA
 KESKKONNAREGISTRI
 KÄSKKIRJAGA
 07.04.2009 NR. 521
 KINNITATI
 NEERUTI V UURINGURUUMI
 3,05 HA PINDALAL
 (PLOKK 3) EHTUSKRUUSA
 AKTIIVSEKS TARBEVARUKS
 247 TUH M³
 NEERUTI KARJÄÄRI OSAS
 TOIMUVAD TÄIENDAVAD
 GEOLOOGILISED UURINGUD
 EESMÄRGIGA ASUDA
 NEERUTI KARJÄÄRIS
 KAEVANDAMISTEGEVUST
 LÄBI VIIMA, ON
 PALUPERA VALD SEISUKOHAL,
 ET ON OLULINE
 LÄBI VIIA KESKKONNAMÕTJUDE
 STRATEEGILINE HINDAMINE.
 PALUPERA VALD EI SA
 NÕUSTUDA ARVAMUSE
 ANDMISEKS ESITATUD
 EELNÕUDES SISALDUVATE
 JÄRELDUSTEGA, MILLE
 KOHASOLT EI OLE
 TÄIENDAVAD
 KESKKONNANUURINGUD
 VAJALIKUD.

3. 09.06.2009 on kaevandamisloa taotluse ehituskruusa kaevandamiseks Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioonile esitanud Neeruti Karjäär OÜ (registrikood 11653975, aadress Tartu 50409 Näituse 21, osakapital 40 000 krooni). Neeruti Karjäär OÜ kohta on äriregistris tehtud esmakanne 27.05.2009. OÜ Neeruti Karjäär taotleb maavara kaevandamisluba Valga maakonnas, Palupera vallas, Neeruti külas asuvast kohaliku tähtsusega Neeruti kruusamaardla (registrikaardi nr 0381) Neeruti II kruusakarjäärist (plokk 3) kaevandamiseks. Tegemist on uue mäeeraldisega. Mäeeraldis asub riigimaal Kruusamaa maaüksusel (katastriüksus 58202:003:0003, pindala 13,17 ha). Maa kasutamise sihtotstarve on maatulundusmaa. Taotletava mäeeraldise pindala on 3,05 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala 4,04 ha. Aktiivset tarbevaru on 247 tuh m³, kaevandamisele kuuluv ehituskruusa varu on 225 tuh m³, taotletav loa kehtivusaeg 10 aastat ja maavara kaevandamise keskmine aastamäär 22,5 tuh m³-t. Arvestades, et Neeruti Karjäär OÜ puhul on tegemist ettevõttega, kelle osas on äriregistris tehtud esmakanne 27.05.2009 (s.o. ca 2 nädalat enne kaevandamisloa taotluse esitamist) ja kelle osakapitali suurus on minimaalne (40 000 krooni), on Palupera vald hinnangul eriti oluline kaaluda kaevandamisega kaasnevat keskkonnamõju, sest tegemist on ettevõttega, kellel puudub nii tegevuspraktika kui ka varasem kaevandamise alane kogemus. On küsitav, kas taotleja on võimeline kaevandustegevust läbi viima keskkonnoahutult ning taotleja puhul võib olla küsitav või raskendatud kaevandamisega kaasneva kahju hüvitamine, sest tegemist ei pruugi olla jätkusuutliku ettevõttega. Arvestades, et kaevandamisega kaasneva kahju tekkimine ei ole välistatud, tuleb eeltoodust tulenevalt eriti hoolikalt hinnata kaevandamistegevusega kaasneva kahju tekkimise ohtu ning selle vältimise võimalusi arvestades nii paikkonna eripära kui ka spetsiifilisust. Keskkonnamõtjude hindamata jätmine võib põhjustada palju negatiivseid tagajärgi, mida ei ole kaevandusloa taotleja võimeline hüvitama.

4. Eeltoodust tulenevalt peab Palupera vald oluliseks pöörata Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni tähelepanu järgmistele eelnõudes esinevatele puudustele:

- hindamata ja kaalumata on kaevandamisega kaasnevad tegelikud keskkonnamõtjud loodusele, põhjaveele, ümbritsevale keskkonnale ning ümberkaudsetele elanikele;
- hindamata ja kaalumata on mäeeraldise kagunurgast rajatava uue väljavee teega Otepää-Maaritsa maanteele kaasnev võimalik keskkonnamõtju;
- kuna kaevandatav materjal vajab töötlemist (kruusa on vaja purustada ja fraktsioneerida), siis ei saa järeldada, et karjääri kaevandamistöödega ei kaasne mujale levivat vibratsiooni.
- kuigi taotluse kohaselt ei ole vee ja pinnase kaitsmiseks vaja täiendavaid meetmeid kasutusele võtta, kui järgitakse, et kaevandamisel ei satu kütust ja õli pinnasesse, on oluline eelnevalt välja selgitada, kas vee ja pinnase kaitsmine realselt on vajalik või mitte. Sellise asjaolu puhul ei saa lähtuda taotlusest – Keskkonnaamet peab läbi viima vastavad uuringud. Kuigi Neeruti II mäeeraldise piires kaevandatakse kruusa, mis asub põhjaveest kõrgemal, on süiski vaja eelnevalt välja selgitada, kas maastikulised muutused mõjutavad ümbruskonna hüdroloogiat või mitte.
- uurimata on, kas kavandatava tegevuse mõju tolmu, müra, vibratsiooni osas ulatub või ei ulatu mäeeraldise piiridest väljapoole ning kas kaevandamisega kaasneb valguse, soojuse, kiirguse ja lõhnareostust.
- uurimata on kumulatiivsed mõjud (nii maavarade kaevandamisega kaasnevad aspektid (mitu müraallikat) kui ka maavarade kaevandamise, uurimise ja täiendava kaevanduse rajamisega kaasnevad aspektid). Oluline on rõhutada, et kuna tegemist ei ole ainsa planeeritava ja uuritava kaevandusega Neeruti karjääris, on iga võimaliku mõju uurimine ja hindamine eriti oluline võimalikult varajases etapis.
- arvamuse andmiseks esitatud eelnõust nähtub, et loa andja on saanud hinnangu kavandatava tegevusega kaasnevast võimalikust mõjust müra, õhusaastatuse ning hüdrogeoloogia osas loa taotluse seletuskirjast. Rõhutame, et oluline on lähtuda reaalsest olukorrast ning Keskkonnaametil on kohustus enda initsiatiivil uurida võimalikku mõju, mitte lähtuda esitatud taotluses sisalduvatest andmetest, mille on esitanud loa andmisest otseselt huvitatud isik.

KOOPIA
 1.11.2009
 Vallasek
 "22" 10 2009 a.
 PÕLVA-VALGA-VÕRU
 RIIGIVALD
 KRUUSAMAA

KOOPIA

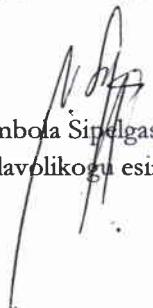
- taotluse kohaselt sõltub kaevandamistegevuse kestvus ja sagedus (seega keskkonnamõjud ja esmajoones müra ja tolmu) ümbruskonna vajadustest ehituskruusale, kusjuures karjääri maavara kaevandamise keskmine aastamäär võib ületada. Seega on Keskkonnaamet oma otsuse eelnõus jätnud arvestamata olukorra, kus aastamäär ületatakse, millest tulenevalt võib kaevandamisega kaasnev võib mitmekordistuda, ning hindamata on kaevandamise intensiivsusest tuleneda võivad riskid.

Lähtudes eeltoodust ning maapõueseaduse § 28 lg 3 ja lg 5, § 34 lg 1 p 16 ning Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni 30.09.2009 kirjast nr PVV 10-5/15922-2

on Palupera vallavolikogu seisukohal:

1. mitte nõustuda Neeruti Karjäär OÜ-le (registrikood 11653975) Neeruti II kruusakarjääri maavara kaevandamiseks kaevandamisloa andmisega;
2. teha Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regioonile ettepanek algatada keskkonnamõju hindamine Neeruti II mäeeraldise kaevandamisloa andmise menetluse käigus;
3. anda kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu osas arvamus pärast keskkonnamõju hindamise aruande heakskiitmist (MaaPS § 28 g 5).

Lugupidamisega,

Vambola Sipelgas
Vallavolikogu esimees

KOOPIA ÕIGE

Imbi Paal
Vallasekretär
"24" 10 2009 a.

